

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Δ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Στα ίχνη του αρχαίου θεάτρου»

ΙΩΑΝΝΑ ΚΟΣΜΙΔΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάκια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνια 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Στα ίχνη του αρχαίου θεάτρου

Δημιουργός

Ιωάννα Κοσμίδου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Δ΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Αύγουστος 2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού», Βιβλίο Μαθητή, τεύχος β΄, ενότητα 9: *Η παράσταση αρχίζει.*

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

12 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Α) Ταυτότητες μαθητών: Το παρόν σενάριο απευθύνεται σε μαθητές της Δ΄ τάξης του Δημοτικού σχολείου, μπορεί όμως να αξιοποιηθεί και σε τους μαθητές γειτονικών τάξεων.

Β) Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών: Οι μαθητές θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τους Η/Υ και να κατέχουν βασικές δεξιότητες χρήσης τους.

Γ) Προεργασία του εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή και των προγραμμάτων που αξιοποιούνται στο σενάριο. Πριν από την εφαρμογή του σεναρίου καλό θα ήταν να επισκεφτεί όλους τους προτεινόμενους ιστότοπους που προτείνονται από το σενάριο.

Δ) Υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου: Το σενάριο υλοποιείται στο εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου και για την εφαρμογή του απαιτείται η ύπαρξη ηλεκτρονικών υπολογιστών ισάριθμων με τις ομάδες εργασίας των μαθητών, βιντεοπροβολέας, σύνδεση στο διαδίκτυο ενώ στη σχολική τάξη απαιτείται ηλεκτρονικός υπολογιστής, βιντεοπροβολέας και σύνδεση στο διαδίκτυο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο παρόν σενάριο οι μαθητές έρχονται σε επαφή με το αρχαίο ελληνικό θέατρο. Συγκεκριμένα, επισκέπτονται διαδικτυακά τα αρχαία θέατρα που σώζονται και μαθαίνουν πληροφορίες για αυτά, παρακολουθούν αποσπάσματα μεγάλων θεατρικών παραστάσεων, διαβάζουν θεατρικά κείμενα, μελετούν τα προγράμματα παραστάσεων

και δραματοποιούν το διαδικαστικό των θεατρικών αγώνων. Κατά το ταξίδι τους αυτό αξιοποιούν διαδικτυακές πηγές και χρησιμοποιούν εργαλεία ΤΠΕ.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Αφορμή για τη σύνταξη του παρόντος σεναρίου αποτέλεσε η ενότητα 9 με τίτλο *Η παράσταση αρχίζει* του σχολικού βιβλίου «Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού». Η βασική πρόθεση για τη σύνταξή του ήταν να έρθουν οι μαθητές σε επαφή με τον πνευματικό πλούτο που έχουμε κληρονομήσει από τους προγόνους μας και να γνωρίσουν μεγάλα έργα των τραγικών και κωμικών μας ποιητών. Να αντιληφθούν ότι στο αρχαίο ελληνικό θέατρο βρίσκονται οι ρίζες του σύγχρονου θεάτρου και ότι η αξία του δεν εστιάζεται μόνο στην αισθητική απόλαυση που μπορεί να μας προσφέρει αλλά και στην παιδαγωγική του σημασία. Να γνωρίσουν τον τρόπο με τον οποίο ήταν ενταγμένο το θέατρο στην καθημερινότητα των αρχαίων Ελλήνων και τους στόχους που είχε. Τέλος, επιδιώκεται η απόκτηση γενικών γνώσεων για το θέμα, η καλλιέργεια δεξιοτήτων διαχείρισης πληροφοριών και η διαμόρφωση θετικής στάσης για το θέατρο γενικότερα.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να γνωρίσουν τα αρχαία ελληνικά θέατρα.
- Να διακρίνουν τα μέρη του θεάτρου και να εξοικειωθούν με την ονομασία τους.
- Να πάρουν πληροφορίες για το αρχαίο ελληνικό θέατρο, τη δομή του και την εξέλιξή του.
- Να γνωρίσουν τι είναι το πρόγραμμα μιας θεατρικής παράστασης και τι πληροφορίες περιέχει.

- Να γνωρίσουν τη διαδικασία διεξαγωγής των αρχαίων θεατρικών αγώνων.
- Να διαπιστώσουν τις διαφορές του αρχαίου θεάτρου με το σύγχρονο.
- Να γνωρίσουν τους μεγάλους αρχαίους Έλληνες ποιητές και τα σημαντικότερα έργα τους.
- Να αποκτήσουν σωστή συμπεριφορά κατά την παρακολούθηση μιας θεατρικής παράστασης.
- Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα προστασίας των αρχαίων μνημείων.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να ασκηθούν στην ακρόαση και στην παραγωγή προφορικού λόγου.
- Να διαπιστώσουν τη συνέχεια της ελληνικής γλώσσας.
- Να ξεχωρίζουν ένα θεατρικό κείμενο από άλλα είδη κειμένων.
- Να μάθουν λέξεις και φράσεις που έχουν σχέση με το αρχαίο θέατρο.
- Να έρθουν σε επαφή με το αρχαίο κείμενο.
- Να αντιληφθούν τις διαφορές που μπορούν να έχουν δύο μεταφρασμένα κείμενα.
- Να γράφουν οδηγίες και κανόνες.
- Να συνθέτουν γραπτά κείμενα.
- Να συντάσσουν μία γραπτή αίτηση.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να επισκέπτονται τοποθεσίες με το πρόγραμμα περιήγησης Google Earth.
- Να πλοηγούνται σε δικτυακούς τόπους που είναι σχετικοί με το θέμα τους.
- Να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές εγκυκλοπαίδειες και ηλεκτρονικά λεξικά.
- Να γράφουν κείμενο στον επεξεργαστή κειμένου.
- Να εισάγουν μια επεξήγηση στον επεξεργαστή κειμένου.

- Να εισάγουν ένα πλαίσιο κειμένου στον επεξεργαστή κειμένου.
- Να αναζητούν πληροφορίες στο διαδίκτυο και να τις αξιοποιούν.
- Να εργάζονται σε περιβάλλον λογισμικού παρουσίασης.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες συνεργατικού τύπου και γι' αυτό αναμένεται να αποκτήσουν δεξιότητες συνεργασίας, να γίνουν υπεύθυνοι, να αποκτήσουν ομαδικές και κοινωνικές ικανότητες και να αναπτύξουν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις. Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί συνεργατικό περιβάλλον μάθησης, στα πλαίσια του οποίου επικρατεί θετική αλληλεπίδραση ανάμεσα στα μέλη της ομάδας.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για την εφαρμογή του σεναρίου μπορεί να αποτελέσει η ενότητα 9 με τίτλο [Η παράσταση αρχίζει...](#) («Γλώσσα Δ' Δημοτικού», β' τεύχος, σ. 57) και συγκεκριμένα το μάθημα «Όρνιθες» (σ. 66). Επιπλέον, το παρόν σενάριο μπορεί να συνδεθεί με το μάθημα της Θεατρικής Αγωγής.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το εκπαιδευτικό σενάριο είναι συμβατό με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Νεοελληνικής Γλώσσας (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003α) και της Θεατρικής Αγωγής (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003β), αφού οι στόχοι του αποτελούν στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος. Ο κεντρικός άξονάς του αφορά τη Γλώσσα και συγκεκριμένα την ανάγνωση και επεξεργασία πληροφοριακών κειμένων σχετικών με το αρχαίο θέατρο, την άσκηση του προφορικού λόγου, την παραγωγή γραπτού λόγου και τον εμπλουτισμό του λεξιλογίου των μαθητών.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο χρησιμοποιούνται λογισμικά γενικής χρήσης και το διαδίκτυο.

Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιείται:

- 1) το λογισμικό επεξεργασίας κειμένου για την εισαγωγή πλαισίου κειμένου και την εισαγωγή σχημάτων επεξήγησης
- 2) το λογισμικό παρουσίασης, για τη δημιουργία παρουσίασης σχετικής με τα θέατρα
- 3) το διαδίκτυο, για τη σύνδεση με ιστότοπους που περιέχουν υλικό σχετικό με το σενάριο
- 4) το λογισμικό Google Earth, για τον εντοπισμό των αρχαίων θεάτρων στον ελλαδικό χώρο
- 5) ηλεκτρονικά λεξικά και εγκυκλοπαίδειες

Κείμενα

Κείμενα από ιστοσελίδες

«[Αριστοφάνης](http://www.mousa.gr/)», πληροφοριακά κείμενα από την ιστοσελίδα <http://www.mousa.gr/>

«[Ζητήματα αρχαίου θεάτρου σε μορφή ερωταποκρίσεων: \(2\) Οι δραματικές γιορτές](#)», πληροφοριακό κείμενο από [το ιστολόγιο του Α. Πετρίδη](#) (δημοσίευση: 6/4/2014)

«[Οι μεγαλύτεροι τραγικοί ποιητές](http://arxaiο8eatro.blogspot.gr/)», από το ιστολόγιο <http://arxaiο8eatro.blogspot.gr/> (ανάρτηση 21 Δεκεμβρίου 2010)

Ψηφιοποιημένο αρχείο του Εθνικού Θεάτρου, Παραστάσεις: «[Αντιγόνη](#)» (1940), «[Η Χαρτοπαίχτρα](#)» (1982), «[Ηλέκτρα](#)» (1937).

«[Εισαγωγή στη Δραματική ποίηση](#)» και «[Κάτοψη αρχαίου θεάτρου](#)», από την εκπαιδευτική ιστοσελίδα [Ελληνικός Πολιτισμός](#).

«[Κανόνες συμπεριφοράς στο θέατρο](#)», από το ιστολόγιο της Δ' τάξης του 1ου Δημοτικού Σχολείου Ερμούπολης (ανάρτηση: 7 Φεβρουαρίου 2013)

[Χάρτης](http://www.netschoolbook.gr) των αρχαίων ελληνικών θεάτρων από την ιστοσελίδα της Τ. Γιακουμάτου <http://www.netschoolbook.gr>.

«[Χώροι-Αρχαίο θέατρο Επιδαύρου](http://www.greekfestival.gr/)», από την ιστοσελίδα <http://www.greekfestival.gr/>
[Γενική αίτηση](#), διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε.

Αρχαία ελληνικά κείμενα

[Σοφοκλέους: Αντιγόνη \(αρχαίο κείμενο\)](#) (ed. Sir Richard Jebb, Cambridge. 1891), από το wiki [Βοιωτικός Κόσμος](#).

[Σοφοκλέους: Αντιγόνη \(μετάφραση\)](#), από το wiki [Βοιωτικός Κόσμος](#).

Διαδραστικές εφαρμογές

«[An Ancient Greek Theatre](#)», περιήγηση στο αρχαίο θέατρο του Διονύσου από το Βρετανικό Μουσείο

[Το αρχαίο θέατρο](#), εφαρμογή του Π. Μοίρα

Διαδικτυακά λεξικά

[Βικιλεξικό](#), Το ελεύθερο λεξικό.

[Επιτομή του Μεγάλου Λεξικού της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#) των H.G. Liddell & R. Scott, Ψηφίδες για την Ελληνική Γλώσσα, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

Βίντεο

«[Αντιγόνη Σοφοκλέους, 1995, Αρχαίο Θέατρο Δωδώνης](#)», του Ο. Πυλαρινού

«[Αντιγόνη Σοφοκλέους, 2002, Θέατρο Δελφών](#)», του Ο. Πυλαρινού.

«[Βάτραχοι Αριστοφάνους, 1998. Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου](#)», του Ο. Πυλαρινού.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η και 2η διδακτική ώρα

(Εργασία στην ολομέλεια και σε ομάδες, εργαστήριο πληροφορικής)

Με αφορμή την ενότητα 9 [Η παράσταση αρχίζει...](#) του βιβλίου «Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού» και συγκεκριμένα την υποενότητα «Ορνιθες» (σ. 66) καθώς και τη βοήθεια του [1ου Φύλλου εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο:

FE1.docx), προβάλλουμε στο πρώτο διδακτικό δίωρο ένα απόσπασμα από την παράσταση «[Βάτραχοι](#)» του Αριστοφάνη, για να έρθουμε σε μία πρώτη επαφή με το θέμα. Θέτουμε στην ολομέλεια ερωτήσεις και ακολουθεί συζήτηση προκειμένου να αναδειχθεί η προϋπάρχουσα γνώση των μαθητών. Προτεινόμενες ερωτήσεις:

- Τι είδους παράσταση είναι η παράσταση που μόλις είδαμε;
- Έχετε παρακολουθήσει ποτέ παράσταση αρχαίου ελληνικού θεάτρου;
- Ποιο έργο είδατε;
- Ήταν αστείο ή σοβαρό;
- Τι σας έκανε εντύπωση;
- Ποιες οι διαφορές αυτών των έργων από το σύγχρονο θέατρο;
- Πώς ήταν οι ηθοποιοί;
- Σε ποιο θέατρο το παρακολουθήσατε;

Στη συνέχεια, επισκεπτόμαστε τον [χάρτη](#) των αρχαίων ελληνικών θεάτρων και συζητάμε τα παρακάτω θέματα:

- Ποια από αυτά ανήκουν στον ελλαδικό χώρο;
- Ποια ήταν τότε η ελληνική επικράτεια;
- Ποια από τα θέατρα του ελληνικού χώρου σώζονται καλύτερα;

Επισκεπτόμαστε όσα θέατρα από αυτά είναι δυνατόν με το πρόγραμμα περιήγησης Google Earth. Για να μπορέσουμε να δούμε τα θέατρα τρισδιάστατα, επιλέγουμε από το Μενού: Επίπεδα => Τρισδιάστατα κτίρια, και για να περιηγηθούμε μέσα σε αυτά (εργαλείο Street view) επιλέγουμε από το Μενού => Μέρη => Περιήγηση στα αξιοθέατα.

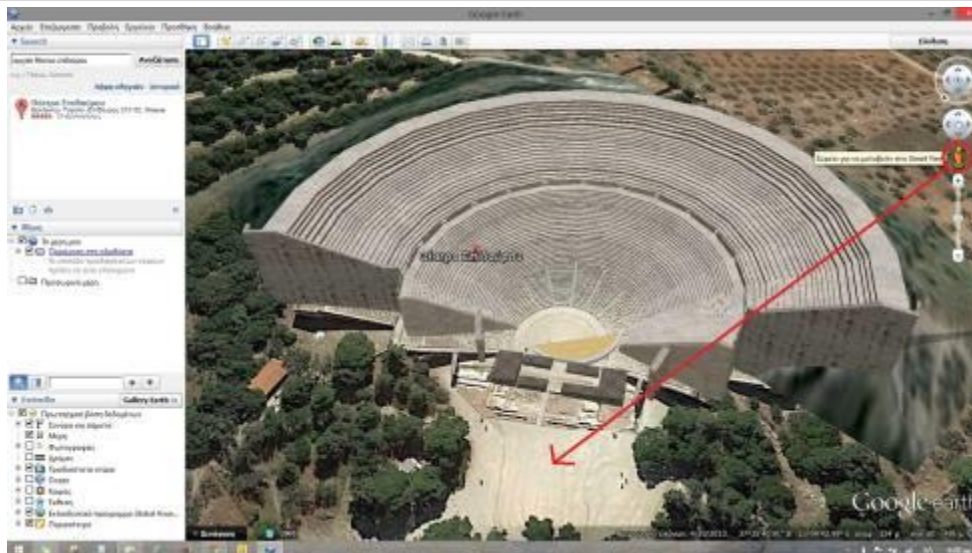

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3η και 4η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια, εργαστήριο πληροφορικής)

Με τη βοήθεια του [2ου Φύλλου εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο: FE2.docx) προβάλλουμε μια [παρουσίαση](#) με την κάτοψη ενός αρχαίου θεάτρου και παίρνουμε πληροφορίες για τις Κερκίδες, τα Εδώλια, τις Κλίμακες, τα Διαζώματα, τη σειρά καθισμάτων (Προεδρία, τις Παρόδους, την Ορχήστρα, τη

Θυμέλη και το Προσκήνιο-Λογείο). Ταυτόχρονα στο [2ο Φύλλο εργασίας](#) καταγράφουμε τα μέρη του θεάτρου.

Στη συνέχεια, παρακολουθούμε μια [περιήγηση](#) στο αρχαίο θέατρο του Διονύσου σε παιγνιώδη μορφή από το Βρετανικό Μουσείο (η περιήγηση υπάρχει [στο διαδίκτυο](#) και μεταφρασμένη από τον Π. Μοίρα) και συμπληρώνουμε τον κατάλογό μας με τα μέρη του θεάτρου (Σκηνή) αλλά και με άλλες λέξεις που σχετίζονται με αυτό (μηχανή ή αιώρημα, ο χορός). Επισκεπτόμαστε το αρχαίο θέατρο του Διονύσου και βρίσκουμε σε ποια θέση θα καθίσουμε, αναγνωρίζουμε τα μέρη του θεάτρου, και συζητάμε για το αν τις λέξεις που καταγράψαμε τις χρησιμοποιούμε και σήμερα με την ίδια ή διαφορετική σημασία.

5η και 6η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια, εργαστήριο πληροφορικής)

Με τη βοήθεια του [3ου Φύλλου εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο: FE3.docx) το δίωρο αυτό θα προσεγγίσουμε ένα απόσπασμα από την «Αντιγόνη» του Σοφοκλή με στόχο να διαπιστώσουμε ότι η ελληνική γλώσσα είναι ζωντανή, εξελίσσεται και αποτελεί συνέχεια της αρχαίας ελληνικής. Για τον λόγο αυτό προβάλλουμε τα πρώτα λόγια της Αντιγόνης προς την Ισμήνη, από την ομώνυμη τραγωδία του Σοφοκλή, δύο φορές. Την πρώτη από παράσταση σε μετάφραση του [Ν. Παναγιωτόπουλου](#) και τη δεύτερη από παράσταση σε μετάφραση του [Μ. Βολανάκη](#). Ταυτόχρονα με τις δύο προβολές καταγράφουμε τα πρώτα λόγια της Αντιγόνης στο [3ο Φύλλο εργασίας](#). Συγκρίνουμε τα δύο κείμενα και συζητάμε τις ομοιότητες και τις διαφορές τους. Συζητάμε και για τις υπόλοιπες διαφορές των δύο παραστάσεων (σκηνοθεσία, σκηνικά, κοστούμια, μουσική κλπ.).

<p>Ἀντιγόνη ὦ κοινὸν αὐτάδελφον Ἴσμήνης κάρα, ἄρ' οἴσθ' ὅ τι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίου κακῶν ὅποιον οὐχὶ νῶν ἔτι ζῶσαι τελεῖ; οὐδὲν γὰρ οὔτ' ἀλγεινὸν οὔτ' ἄτης ἄτερ οὔτ' αἰσχροῦν οὔτ' ἄτιμόν ἐσθ', ὅποιον οὐ τῶν σῶν τε κάμῶν οὐκ ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν. καὶ νῦν τί τοῦτ' αὔφασι πανδήμῳ πόλει κῆρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἄρτίως; ἔχεις τι κείσῃκουσας; ἦ σε λανθάνει πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά;</p>	<p>Ἀντιγόνη Ἴσμήνη αγαπημένη μου, αδερφή μου, ξέρεις τι μας φυλάει ακόμα ο Δίας απ' την κακή μοίρα του Οιδίποδα; Γιατί δεν έμεινε καμιά απ' τις συμφορές, πίκρα, κατάρρα, ατιμία ή ντροπή, που να μην έχουμε δοκιμάσει, εσύ κι εγώ. Και τώρα τι 'ναι πάλι τούτη η διαταγή, που κυκλοφόρησε σε όλη η Θήβα ο στρατηγός; Άκουσες κάτι σχετικά με αυτή; Η δεν το πήρες είδηση πως ετοιμάζουν στους αγαπημένους μας κακό μεγάλο, που ούτε σ' εχθρούς δεν ταιριάζει;</p>
---	--

Στη συνέχεια, προβάλλουμε το ίδιο απόσπασμα από το [αρχαίο κείμενο](#) και προσπαθούμε να το μεταφράσουμε. Ποιες λέξεις καταλαβαίνουμε; Για να βοηθηθούμε ανατρέχουμε στην [Επιτομή του Μεγάλου Λεξικού της Αρχαίας Ελληνικής των Liddell & Scott](#) του ΚΕΓ και στο [Βικιλεξικό](#). Αμέσως μετά διαβάζουμε το κείμενο από [Μετάφραση](#). Ποιο συμπέρασμα βγάζουμε; Πριν πόσα χρόνια έχει γραφτεί το αρχικό κείμενο; Υπάρχει συνέχεια στη γλώσσα;

7η και 8η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια, εργαστήριο πληροφορικής)

Με τη βοήθεια του [4ου Φύλλου εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο: FE4.docx) προβάλλουμε το πρόγραμμα μιας θεατρικής παράστασης του Εθνικού Θεάτρου, π.χ. η [«Η Χαρτοπαίχτρα»](#), και καταγράφουμε τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε ένα πρόγραμμα. Στη συνέχεια, προβάλλουμε τη διανομή ρόλων από τρεις παραστάσεις (π.χ. [«Αντιγόνη»](#), [«Ηλέκτρα»](#), [«Η Χαρτοπαίχτρα»](#)) και εντοπίζουμε ομοιότητες και διαφορές που έχουν.

Παρακολουθούμε μέρος της θεατρικής παράστασης [«Ηλέκτρα»](#) του Σοφοκλή και εντοπίζουμε τους κορυφαίους, τον χορό και τα πρόσωπα.

Τέλος, αφού συζητήσουμε για τη συμπεριφορά που δείχνουμε όταν βρισκόμαστε σε έναν αρχαίο χώρο και σε ένα θέατρο, γράφουμε κανόνες συμπεριφοράς. Βοήθεια μπορούμε να βρούμε στην ιστοσελίδα του Φεστιβάλ Επιδαύρου (στο σημείο [Δεν επιτρέπονται](#)) και στις [ιδέες κάποιων συμμαθητών μας](#).

9η, 10η, 11η και 12η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια, εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα διδασκαλίας)

Το τελευταίο βήμα στο σενάριό μας είναι να δραματοποιήσουμε το διαδικαστικό των θεατρικών αγώνων. Πρώτα πρέπει να βρούμε ποιοι θα είναι οι ρόλοι που πρέπει να παίξουμε. Μεταβαίνουμε στην ιστοσελίδα του [Ελληνικού πολιτισμού](#). Από το υποκεφάλαιο «Δραματικοί αγώνες» θα πάρουμε τις πληροφορίες που χρειαζόμαστε. Αν οι αγώνες θα είναι κωμωδίας μπορούμε να βρούμε πληροφορίες [εδώ](#). Αφού αποφασίσουμε τους αγώνες στους οποίους θα συμμετάσχουμε, καταγράφουμε τα βήματα του διαδικαστικού στο [5ο Φύλλο εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο: FE5.docx), υπό μορφή οδηγιών. Αρχικά θα βρούμε τους ρόλους. Οι ερωτήσεις που μπορούμε να κάνουμε για να διευκολύνουμε είναι:

- Ποιος επιλέγει τους ποιητές που θα συμμετάσχουν;
- Πόσοι θα είναι οι ποιητές που θα διαγωνιστούν, από ποια πόλη και με ποια έργα;
- Πόσοι θα είναι οι χορηγοί και από ποια πόλη;
- Πόσοι θα είναι οι κριτές;

Οι ρόλοι στους οποίους πιθανόν να καταλήξουμε θα είναι:

- Ένας άρχοντας που θα επιλέξει τους ποιητές από τους αιτούντες
- Τρεις ποιητές (οι ποιητές μπορεί να είναι και ομάδες μαθητών)
- Τρεις χορηγοί
- Δέκα κριτές
- Κοινό (οι υπόλοιποι μαθητές)

– Εκκλησία του Δήμου (όλοι οι μαθητές εκτός από τον νικητή)

Προτεινόμενη διαδικασία: [6ο Φύλλο εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο: FE6.docx):

1. Κληρώνουμε τον άρχοντα της πόλης (ποιας πόλης;).
2. Κληρώνουμε τους ρόλους των 10 κριτών.
3. Οι ενδιαφερόμενοι ποιητές συμπληρώνουν την αίτηση. Ένα πρότυπο γενικής αίτησης μπορούμε να βρούμε στο [διαδίκτυο](#) (θα χρειαστεί να κάνουμε κάποιες αλλαγές). Για να επιλέξουν τον ποιητή και τα έργα με τα οποία θα διαγωνιστούν παίρνουν πληροφορίες από [σχετικό ιστολόγιο](#) (για τους τραγικούς και τα έργα τους που έχουν διασωθεί) και από μια [άλλη ιστοσελίδα](#) (για τον μεγάλο μας κωμικό ποιητή Αριστοφάνη).
4. Οι ποιητές καταθέτουν την αίτησή τους στον άρχοντα και αυτός επιλέγει τους συμμετέχοντες.
5. Οι ποιητές βρίσκουν τους χορηγούς τους για να πληρώσουν όσα ορίζονται. Για να το πετύχουν αυτό παρουσιάζουν την υπόθεση των έργων τους (ή ενός από τα έργα τους). Τις υποθέσεις και διάφορα άλλα χρήσιμα στοιχεία για την παρουσίαση τα βρίσκουμε στο ψηφιοποιημένο αρχείο του [Εθνικού Θεάτρου](#), στο πρόγραμμα της παράστασης.
6. Οι ποιητές παρουσιάζουν το/τα έργο/α τους (Προβάλλουν αποσπάσματα των έργων που έχουν επιλέξει από το [YouTube](#)).
7. Οι κριτές αποφασίζουν για τον νικητή.
8. Η Εκκλησία του Δήμου στεφανώνει τον νικητή.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να παρακολουθήσετε ένα απόσπασμα από τη θεατρική παράσταση «[Βάτραχοι](#)» του Αριστοφάνη:
 - Τι είδους είναι η παράσταση που μόλις είδαμε;
 - Έχετε παρακολουθήσει ποτέ παράσταση αρχαίου ελληνικού θεάτρου;
 - Σε ποιο θέατρο;
 - Ποιο έργο είδατε;
 - Ήταν αστείο ή σοβαρό;
 - Τι σας έκανε εντύπωση;
 - Ποιες οι διαφορές αυτών των έργων από το σύγχρονο θέατρο;
 - Πώς ήταν οι ηθοποιοί;
 - Σε ποιο θέατρο το παρακολουθήσατε;
2. Να επισκεφθείτε τον [χάρτη](#) των αρχαίων ελληνικών θεάτρων.
 - Ποια από αυτά ανήκουν στον σύγχρονο ελλαδικό χώρο;
 - Ποια ήταν η τότε ελληνική επικράτεια;
 - Ποια από τα θέατρα του ελληνικού χώρου σώζονται καλύτερα;
3. Να επισκεφτείτε όσα θέατρα από αυτά είναι δυνατόν με το πρόγραμμα περιήγησης Google Earth.

Οδηγίες:

- Να επιλέξετε από το Μενού: Επίπεδα => Τρισδιάστατα κτίρια (για να δείτε τα θέατρα τρισδιάστατα).
- Να επιλέξετε από το Μενού: Μέρη => Περιήγηση στα αξιοθέατα (για να περιηγηθείτε μέσα σε αυτά (εργαλείο Street view)).

2ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να δείτε την [παρουσίαση](#) με την κάτοψη ενός αρχαίου θεάτρου και να καταγράψετε τα μέρη του.

2. Να παρακολουθήσετε την [περιήγηση](#) στο αρχαίο θέατρο του Διονύσου και να καταγράψετε λέξεις που σχετίζονται με το θέατρο.

3. Στην παρακάτω εικόνα να σημειώσετε, εισάγοντας από τα σχήματα (από το Μενού => Εισαγωγή => Σχήματα => Επεξηγήσεις), μια επεξήγηση (μπαλόνη), σε ποια θέση θα καθόσουν αν ήσουν:

- Αθηναίος πολίτης.
- Ιερέας σε ναό της Αθηνάς.

4. Στην παρακάτω εικόνα να συμπληρώσετε τα μέρη του θεάτρου που λείπουν (μπορείτε να χρησιμοποιήσετε από το Μενού => Εισαγωγή => Πλαίσιο κειμένου).

5. Ποιες από τις λέξεις που καταγράψατε (δραστ. 1, 2) χρησιμοποιούμε και σήμερα;
Με την ίδια ή διαφορετική σημασία;

3ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να παρακολουθήσετε τον αρχικό διάλογο της Αντιγόνης προς την Ισμήνη από την τραγωδία του Σοφοκλή «Αντιγόνη» και να καταγράψετε τα λόγια της Αντιγόνης:

- Σε μετάφραση [Ν. Παναγιωτόπουλου](#)

.....

.....

.....

- Σε μετάφραση [Μ. Βολανάκη](#)

.....

.....

.....

2. Να συγκρίνετε τα δύο κείμενα. Είναι ίδια; Ποιες είναι οι ομοιότητες και ποιες οι διαφορές τους. Ποιες άλλες διαφορές εντοπίζετε; Τι συμπέρασμα βγάζετε;

3. Να διαβάσετε τα λόγια της Αντιγόνης και να σημειώσετε τις λέξεις τις οποίες καταλαβαίνετε.

Αντιγόνη

*ὦ κοινὸν αὐτάδελφον Ἰσμήνης κάρα,
ἄρ' οἴσθ' ὅτι Ζεὺς τῶν ἄπ' Οἰδίου κακῶν
ὅποῖον οὐχὶ νῶν ἔτι ζώσαιν τελεῖ;*

οὐδὲν γὰρ οὐτ' ἀλγεινὸν οὐτ' ἄτης ἄτερ
οὐτ' αἰσχρὸν οὐτ' ἄτιμόν ἐσθ', ὅποῖον οὐ
τῶν σῶν τε κἀμῶν οὐκ ὄπωπ' ἐγὼ κακῶν.
καὶ νῦν τί τοῦτ' αὔφασι πανδήμῳ πόλει
κήρυγμα θεῆναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως;
ἔχεις τι κείσῃκουσας; ἦ σε λανθάνει
πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά;

- Να προσπαθήσετε να καταλάβετε το νόημά τους. Πριν πόσα χρόνια έχει γραφτεί το κείμενο αυτό;
(Βοήθεια μπορείτε να βρείτε στην [Επιτομή του Μεγάλου Λεξικού της Αρχαίας Ελληνικής](#) και στο [Βικιλεξικό](#)).
- Να διαβάσετε το κείμενο μεταφρασμένο. Ποιο συμπέρασμα βγάζετε για τη συνέχεια της γλώσσας;

4ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να καταγράψετε τις πληροφορίες που περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα θεατρικής παράστασης.

.....

.....

.....

.....

2. Να μελετήσετε τη διανομή ρόλων από τις τρεις παραστάσεις που σας δίνονται και να εντοπίσετε ομοιότητες και διαφορές που έχουν.

[Αντιγόνη](#), [Ηλέκτρα](#), [Η Χαρτοπαίχτρα](#)

Ομοιότητες	Διαφορές
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Να παρακολουθήσετε μέρος της θεατρικής παράστασης «[Ηλέκτρα](#)» του Σοφοκλή και να εντοπίσετε τους κορυφαίους, τον χορό και τα πρόσωπα.

4. Να γράψετε κανόνες συμπεριφοράς κατά την παρακολούθηση παράστασης αρχαίου θεάτρου. Κάποιες ιδέες μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Φεστιβάλ Επιδαύρου (στο σημείο [Δεν επιτρέπονται](#)) και στις [ιδέες κάποιων συμμαθητών μας](#).

5ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να καταγράψετε τα βήματα του διαδικαστικού των θεατρικών αγώνων υπό μορφή οδηγιών.

Πηγή 1: Δραματικοί αγώνες: [Ελληνικός πολιτισμός](#) → Υποκεφάλαιο “Δραματικοί αγώνες”.

Πηγή 2: Αγώνες κωμωδίας: Διαφορές: [Μεγάλα Διονύσια – Λήναια](#)

I.

2. Να καταγράψετε τη διανομή ρόλων.

6ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να αποφασίσετε σε ποιους αγώνες θα συμμετάσχετε.
2. Να κληρώσετε τον άρχοντα της πόλης.
3. Να κληρώσετε τους 10 κριτές.
4. Να συμπληρώσετε (οι ενδιαφερόμενοι ποιητές) την αίτηση συμμετοχής σας στους αγώνες (ένα πρότυπο γενικής αίτησης μπορείτε να βρείτε [εδώ](#)).
5. Να επιλέξετε ποιητή και έργα με τα οποία θα διαγωνιστείτε (Τραγικοί: [Πηγή](#), Αριστοφάνης: [Πηγή](#))
6. Να καταθέσετε τις αιτήσεις στον άρχοντα και αυτός να επιλέξει τους συμμετέχοντες.
7. Οι διαγωνιζόμενοι να παρουσιάσετε την υπόθεση των έργων σας ή ενός από τα έργα σας (πληροφορίες: [αρχείο Εθνικού Θεάτρου](#)) για να βρείτε χορηγούς που θα πληρώσουν για όσα ορίζονται.
8. Οι διαγωνιζόμενοι να παρουσιάσουν τα έργα τους (αποσπάσματα των έργων σας μπορείτε να βρείτε στο [YouTube](#)).
9. Οι κριτές να αποφασίσετε ποιος θα είναι ο νικητής.
10. Να στεφανώσετε τον νικητή.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Ως επέκταση οι μαθητές μπορούν:

- Να υιοθετήσουν ένα [αρχαίο θέατρο](#).
- Να κατασκευάσουν μάσκες.
- Να αντλήσουν πληροφορίες για το θέμα τους από αγγεία.
- Να ανεβάσουν μία παράσταση με έργο του Αριστοφάνη με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού της Θεατρικής Αγωγής.
- Να δημιουργήσουν μια παρουσίαση για τα θέατρα που βρίσκονται σε καλύτερη κατάσταση ([Πηγή 1](#), [Πηγή 2](#), [Πηγή 3](#)).
- Να μελετήσουν εκφράσεις της γλώσσας μας που έχουν τις ρίζες τους στην αρχαία Ελλάδα, όπως η φράση «από μηχανής θεός» (τέτοιες εκφράσεις; μπορούν να βρουν [εδώ](#)).

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Ο χρόνος που προτείνεται για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων είναι ενδεικτικός και εξαρτάται από την εξοικείωση των μαθητών με το κάθε εργαλείο. Στην περίπτωση που οι δυσκολίες των μαθητών είναι μεγάλες, ο εκπαιδευτικός λειτουργεί υποστηρικτικά και καθοδηγητικά. Κάποια φύλλα εργασίας μπορούν να εκτυπωθούν και να δουλευτούν στην τάξη ή στην ολομέλεια με βιντεοπρωτόκολλα. Σε κάθε περίπτωση, ο εκπαιδευτικός, ο οποίος γνωρίζει τους μαθητές του και τις ανάγκες τους, έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει τις δραστηριότητες ή τους στόχους στα δεδομένα της τάξης κατά την εφαρμογή του σεναρίου, ώστε να έχουν τα μέγιστα μαθησιακά αποτελέσματα.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003α. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. ΔΕΠΠΣ της Ελληνικής Γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:

http://www.pi-schools.gr/download/programs/depps/2deppsaps_GlossasDimotikou.zip (13/04/2013).

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003β. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών Θεάτρου*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:

http://www.pi-schools.gr/download/programs/depps/7deppsaps_Theatrou.pdf
(28/08/2014).